

DE FREELANCER IN DE KNEL

De laatste jaren zijn freelancers ook in de financiële dienstverlening volop in opmars. Door de combinatie van fiscale eisen en de eisen op het gebied van beloningsbeleid komen freelancers echter al snel in de knel.

Richard Meinders, SVC en lid VVP Ondernemerspanel

Richard Meinders:
"Addertjes onder het gras."

Tijdens de economische neergang in de afgelopen jaren hebben veel ondernemingen hun personeelsbestand teruggebracht tot een absoluut minimum. Nu het weer beter gaat is er ruimte voor nieuwe arbeidskrachten, maar zijn de ondernemers nog huiverig voor het aannemen van vast personeel. Flexibele arbeidskrachten als freelancers zijn hiervoor een uitkomst. De freelancer verricht arbeid en ontvangt een vast, vooraf overeengekomen, percentage van de door hem gerealiseerde omzet. Ook de freelancer zelf lijkt tevreden met zijn zelfstandige en flexibele rol. Het lijkt een win/win-situatie, maar toch zitten er wat addertjes onder het gras.

EEN VOORBEELD

Kees Janssen* heeft een sterk regionaal werkend assurantiëkantoor.

Vanuit het verleden beschikt hij over een grote particuliere portefeuille.

Om meer spreiding in zijn klantenbestand te krijgen, wil Kees zijn zakelijke portefeuille uitbreiden. Het probleem is echter dat hiervoor de kennis, het netwerk en de mankracht ontbreken. Op een lokale ondernemersdag loopt Janssen Piet de Bree tegen het lijf. Piet heeft

jarenlang gewerkt als zakelijk verzekeringsadviseur bij een lokale bank. Als gevolg van een reorganisatie is Piet zijn baan kwijtgeraakt. Hij heeft een onderneming opgezet om bedrijven op basis van risk manager te adviseren. Helaas loopt het nog niet storm met zijn riskmanagement activiteiten en heeft hij nog ruimte voor andere werkzaamheden. Piet heeft keurig zijn vakbekwaamheid op peil gehouden en beschikt inmiddels over alle vereiste PEplus certificaten om als zakelijk adviseur op te mogen treden.

Eén en één zijn voor Janssen en De Bree twee, dus zij maken de afspraak dat Piet als freelance adviseur voor Janssen aan het werk gaat. De nieuw gesloten omzet wordt op de portefeuille van Janssen geboekt en De Bree krijgt 70 procent van de door hem gerealiseerde omzet. Janssen laat visitekaartje voor Piet de Bree drukken en Piet gaat aan het werk. Piet stuurt nadat hij tot een succesvolle bemiddeling is gekomen een factuur aan Kees Janssen, die Kees betaalt zodra de provisie op zijn rekening is bijgeschreven.

HET PROBLEEM

Om als freelancer te worden aangemerkt moet je beschikken over (nu nog) een Verklaring Arbeids Relatie (VAR) van de Belastingdienst. Door deze VAR is de inhurende partij van een freelancer geen loonbelasting en premie volksverzekeringen verschuldigd.

Om voor een dergelijke verklaring in aanmerking te komen, moet de freelancer voldoen aan de volgende voorwaarden:

- de werkzaamheden moet door de freelancer zelfstandig worden verricht;
- de werkzaamheden dienen voor eigen rekening van de freelancer plaats te vinden;
- de freelancer dient het ondernemersrisico te lopen.

Eén en ander zal de freelancer tot genoeg van de Belastingdienst aannemelijk dienen te maken.

Sinds 7 februari 2015 is de Wet beloningsbeleid financiële ondernemingen (Wbfo) van toepassing. In deze wet

wordt onder meer bepaald dat een financieel dienstverlener aan een natuurlijke persoon, werkzaam onder haar verantwoordelijkheid, een vergoeding mag betalen die ten hoogste 20 procent van de vaste beloning van die persoon op jaarbasis mag bedragen. Verder wordt in de Wbfo nog bepaald dat de criteria, op grond waarvan de variabele beloning wordt toegekend, voor tenminste 50 procent moeten zijn gebaseerd op niet-financiële gronden. Ook is in deze wet vastgelegd dat de financieel dienstverlener beleid moet maken om onzorgvuldige behandeling van klanten, als gevolg van het gehanteerde beloningsbeleid, te voorkomen.

“COMBINATIE FISCAAL EN BELONINGSBELEID BLOkkeERT HET WERKEN ALS FREELANCER”

De Belastingdienst eist dat de freelancer zelfstandig en voor eigen rekening de werkzaamheden verricht om een VAR af te geven, terwijl dit door de Wet op het financieel toezicht (Wft) niet wordt toegestaan. De vergunninghouder is verantwoordelijk voor een beheerste en integere uitoefening van de financiële dienstverlening. Hij zal dus toezicht moeten houden op de werkzaamheden van de freelancer. Daarmee kan een freelancer feitelijk nooit aan de eerste twee eisen van de Belastingdienst voldoen. Vervolgens speelt het probleem van de beloning van de freelancer. Doordat de partijen in de casus hebben afgesproken dat nadat de financieel dienstverlener de beloning heeft ontvangen deze wordt doorbetaald aan de freelancer, loopt hij het ondernemersrisico. Hiermee wordt aan het laatste criterium van de Belastingdienst voldaan. Een beloning van 70 procent van de gerealiseerde omzet betekent echter een 100 procent variabele beloning van de freelancer en dit is in het kader van de Wbfo weer *niet* toegestaan.

MOGELIJKE OPLOSSING

De oplossing lijkt voor de hand te liggen: betaal de freelancer een vast uurloon en eventueel nog een klein variabel deel. Hiermee is het probleem voor de financieel dienstverlener echter nog niet opgelost. Hij wil zijn ondernemersrisico beperken en pas kosten maken als hier omzet tegenover staat. Daarnaast voldoet de freelancer in dat geval niet aan de bepalingen van het ondernemerschap volgens de Belastingdienst.

Ook zien we in de praktijk veelal dat advieswerkzaamheden, zeker bij complexe producten, tegen een fixed fee worden aangenomen. Als de financieel dienstverlener een vaste beloning krijgt en de freelance adviseur een uurloon, dan kan het voorkomen dat het uurloon van de freelancer de vaste vergoeding van de financieel dienstverlener overschrijdt. Het aftoppen van het aantal uren is weer strijdig met het beloningsbeleid. Als de freelancer niet al zijn werkzaamheden betaald krijgt, is er immers het risico dat hij zijn werkzaamheden gaat ‘afraffelen’ en daarmee onzorgvuldig handelt ten opzichte van de klanten.

WERKEN ALS ONDERBEMIDDELAAR

De enige echte mogelijkheid – om zowel het probleem van het ondernemerschap en de Wbfo op te lossen – is dat de freelancer een vergunning bij de AFM aanvraagt om te mogen adviseren en bemiddelen. Hij kan dan formeel als onderbemiddelaar van de financieel dienstverlener aan het werk gaan. In de samenwerkingsovereenkomst kan worden vastgelegd dat het portefeuillerecht behoort bij de financieel dienstverlener en dat hij een vast percentage van de door of via hem gerealiseerde omzet krijgt doorbetaald.

Hiermee wordt meteen de BTW-kwestie opgelost. In de praktijk zien we vaak dat freelancers geen BTW-factuur sturen voor hun werkzaamheden, maar het verrichten van arbeid is toch echt een BTW-plichtige activiteit. Als onderbemiddelaar valt hij onder de Bemiddelingsvrijstelling.

REPARATIE WBFO

De Wbfo biedt nog enkele escapes voor een variabele beloning. Zo mag, onder voorwaarden, worden afgeweken van de 20 procent-regeling voor natuurlijke personen die niet of niet uitsluitend onder een collectieve arbeidsovereenkomst vallen. Waarschijnlijk zijn de opstellers van de wet er vanuit gegaan dat nagenoeg alle medewerkers in het bank- en verzekeringswezen onder een cao zouden vallen. Hierbij hebben ze er geen rekening mee gehouden dat in de intermediaire wereld geen cao van toepassing is. Ik ga ervan uit dat deze regeling binnenkort zal worden gerepareerd.

Ook kan worden afgeweken van de 20 procent-regeling als dit nodig is in verband met een duurzame organisatiewijziging en als een hogere beloning nodig is om een betreffende medewerker voor de organisatie te behouden. In dat geval moet de AFM hiervoor wel toestemming hebben gegeven.

* In dit artikel worden fictieve namen gebruikt. Iedere gelijkenis met de werkelijkheid berust op toeval.